

Pozdravni nagovor mag. Mirana Gajška, vodje Oddelka za urejanje prostora Mestne občine Ljubljana

Spoštovane kolegice in kolegi, udeleženci že 32. Sedlarjevega srečanja, spoštovani gosti,

lepo vas pozdravljam v imenu župana MOL g. Zorana Jankovića. Posebej pozdravljam našo sedanjo predsednico Almo Zavodnik Lamovšek, tudi predhodni predsednici Mojco Šašek Divjak in Liljano Jankovič Grobelšek ter predhodna predsednika Igorja Cotiča in Petra Bassina. Prav ponosni smo lahko na dolgoletno delovanje svojega društva, sam sem vodil DUPPS od leta 1998 do leta 2009 in dobro vem, kako pomembna je kontinuiteta društvenega delovanja.

Mestna občina Ljubljana je po Ustavi Republike Slovenije glavno mesto države in ena izmed 11 mestnih občin, je tudi lokalna skupnost. V Ljubljani se zavedamo velike odgovornosti prostorskega in urbanističnega načrtovanja, prek statistične in razvojne Ljubljanske urbane regije seveda tudi regionalnega prostorskega načrtovanja. Prav Ljubljanska urbana regija, ena od ducat slovenskih uradnih regij za potrebe statistike RS in EU in za sedemletno regionalno programiranje, je ključni instrument za alokacije verjetno največje količine javnega denarja! Ko začnemo seštevati finančna sredstva novega Sklada EU za okrevanje in odpornost, Kohezijske politike 2021–2027 ter državne in občinske budžete, imamo urbanisti in prostorski načrtovalci pred sabo samo dve možnosti. Ali bo na primer dve stotniji prioriteten projektov Vlade RS izvedenih na način boljših ali slabših kompromisov v prostoru, okolju in družbi ali pa bomo končno poiskali in tudi našli nove kakovosti v prostoru skupaj s katalizatorskimi učinki gospodarske in socialne kohezije in ob upoštevanju strogih pogojev varstva okolja, seveda. Dajmo, zastavimo si vprašanje. Ali je tretja razvojna os, sestavljena iz ceste in železnice med Koroško, Savinjsko, Dolenjsko in Belo krajino ter regionalnih gospodarskih con eden izmed ključnih razvojnih projektov naše države in hkrati skladnejšega regionalnega razvoja Slovenije?

Mimogrede povedano, statistične in razvojne regije so popolnoma dovolj za regionalno programiranje in tudi načrtovanje. Pokrajin še nekaj časa ne bomo imeli, sploh pa jih ne potrebujemo zaradi vsaj treh razlogov. Prvič, poleg države in občin ne potrebujemo še dodatnega proračunskega uporabnika. Drugič, upoštevajoč vse makro-, mezo- in mikroregionalizme v Sloveniji in v sosednjih državah se bomo zelo težko dogovorili o primernem številu in pristojnostih pokrajin. Tretjič, kot država po tridesetih letih obstoja še zdaleč nismo dovolj zreli za uvedbo druge stopnje lokalne uprave in/ali decentralizirane državne uprave.

Na ljubljanski šoli za arhitekturo na Grabnu ter na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, torej na interdisciplinarnem podiplomskem študiju prostorskega in urbanističnega planiranja, so nas profesorji, posebej omenjam Vladimirja Braca Mušiča in Andreja Pogačnika, naučili, da je po prelomnih dogodkih, kot so vojne, potresi požari, poplave, pandemije ... nujno in tudi mogoče storiti bistveno več kot v normalnih razmerah. Po velikem požaru (ang. *the great fire*) leta 1666 v Londonu sta Christopher Wren in John Evelyn na novo načrtovala urbanizem, po velikonočnem potresu leta 1895 je bil organiziran urbanistični (ne arhitekturni!) natečaj v Ljubljani ter Camilo Sitte in Max Fabiani sta pomembno vplivala na prihodnji prostorski razvoj glavnega mesta.

Življenje in delo po pandemiji ne bosta več taka kot prej, kultura in tehnika bivanja se spreminjata. Prav urbanisti in prostorski načrtovalci moramo natančno analizirati nove pogoje in usmeritve svoje stroke, akademske discipline, svoje dejavnosti. Delovati moramo na celotnem ozemlju in akvatoriju Republike Slovenije. Ne sme se nam več zgoditi huda napaka, do katere je prišlo pri že omenjeni tretji razvojni osi. Ker med Savinjsko dolino in Novim mestom trasa »še ni položena v prostor« oziroma se delo na DPN še ni začelo, imamo tretjo razvojno os na že tako preobremenjeni ljubljanski vzhodni avtocestni obvoznici. Pametnemu dosti!

Hvala za pozornost!

.....
Mag. Miran Gajšek, vodja Oddelka za urejanje prostora
Mestna občina Ljubljana, Oddelek za urejanje prostora, Ljubljana
E-pošta: miran.gajsek@ljubljana.si